

Računovodsko izkazovanje od države prejetih povračil škode zaradi neurij in poplav avgusta 2023

Strokovna razlaga Komisije za Slovenske računovodske standarde št. 2, 3. december, 2024

Na Slovenski inštitut za revizijo je bilo naslovljeno vprašanje, kako pravilno računovodsko evidentirati prejete državne pomoči iz naslova povračila škode zaradi neurij in poplav v mesecu avgustu 2023. Organizacije državno pomoč prejmejo v denarni obliki za različne kategorije škode, in sicer (1) škodo na opremi in strojih (MGTŠ), (2) škodo na zalogah (MGTŠ), (3) škodo zaradi izpada prihodka (MGTŠ), (4) škodo na poslovnih objektih (MNVP) in škodo zaradi izpada dela (MDDSZ). Dilema se pojavlja v zvezi s pravilnim evidentiranjem državne pomoči za škodo na opremi in strojih. In sicer, ali je v ta namen prejeto državno pomoč treba pripoznati kot dolgoročno odložene prihodke (PČR), ki se med prihodke prenašajo postopoma skladno z amortiziranjem z njo kupljene opreme in strojev, ali pa jo je treba takoj pripoznati med poslovnimi prihodki?

PODLAGE:

SRS 1.9.: Opredmeteno osnovno sredstvo, pridobljeno z državno podporo ali donacijo, se ob pridobitvi izkazuje po nabavni vrednosti. Če ni znana, pa po pošteni vrednosti, zvišani za izdatke, ki jih je mogoče pripisati neposredno pripravljanju sredstva za nameravano uporabo. Donacije in državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se ne odštevajo od njihove nabavne vrednosti, temveč se vštevajo med odložene prihodke in porabljajo skladno z obračunano amortizacijo.

SRS 11.7.: Med odložene prihodke se uvrščajo tudi državne podpore in donacije, prejete za pridobitev osnovnih sredstev oziroma za pokrivanje določenih stroškov, če oziroma dokler ti še niso nastali. Namenjene so za pokrivanje stroškov amortizacije teh amortizirljivih sredstev oziroma določenih stroškov in se

porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke skladno z nastajanjem stroškov oziroma odhodkov, za kritje katerih so bile prejete. Praviloma so dolgoročnega značaja.

SRS 11.14.: Pasivne časovne razmejitve v zvezi z državnimi podporami in donacijami, prejetimi za pridobitev osnovnih sredstev, se oblikujejo za zneske državnih podpor ali donacij, s katerimi so bila osnovna sredstva nepovratno oziroma brezplačno pridobljena.

SRS 11.26.: Državne podpore so zneski, ki jih dobi organizacija od države ali lokalne skupnosti neposredno iz proračuna, po organih države ali lokalne skupnosti oziroma prek drugih uporabnikov proračunskih sredstev za določene namene. Državne podpore se včasih imenujejo tudi dotacije oziroma subvencije.

Kot državne podpore ne veljajo zneski, pridobljeni v poslih med izplačevalci javnih sredstev in organizacijo, ki jih ni mogoče razlikovati od običajnih komercialnih poslov. Državna podpora se ne pripozna, dokler ni sprejemljivega zagotovila, da bo organizacija izpolnila pogoje zanj in da bo državna podpora tudi prejeta. Pogojne državne podpore se pripoznajo med poslovnimi prihodki samo, kadar so izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi.

Odloženi prihodki iz naslova dobljenih državnih podpor za pridobitev osnovnih sredstev se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke skladno z obračunano amortizacijo teh sredstev. Odloženi prihodki iz naslova prejetih državnih podpor za pokrivanje drugih stroškov se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke skladno s pojavljanjem stroškov, za pokrivanje katerih so bile podpore prejete.

Državne podpore za pokrivanje stroškov ali odhodkov, ki so že nastali, se pripoznajo med poslovnimi prihodki v obdobju, ko so prejete oziroma so izpolnjeni pogoji za pripoznanje terjatev ali aktivnih časovnih razmejitev (prehodno nezaračunanih prihodkov) iz njihovega naslova.

Brezpogojne državne podpore, ki se nanašajo na biološka sredstva, ovrednotena po pošteni vrednosti, nižani za stroške prodaje, se pripoznajo med poslovnimi prihodki obdobja, na katero se nanašajo.

SRS 15.5.: Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki. Državne podpore, prejete za pridobitev osnovnih sredstev oziroma pokrivanje določenih stroškov, ostajajo začasno med odloženimi prihodki in se prenašajo med poslovne prihodke skladno z amortiziranjem, oziroma nastajanjem stroškov, za pokrivanje katerih so namenjene.

SRS 15.31.: *Poslovni prihodki, ki se nanašajo na dobljene subvencije, dotacije, regrese, kompenzacije, premije in podobno, se upoštevajo, če:*

- a) obstaja razumna gotovost, da bo organizacija izpolnila pogoje v zvezi z njimi in jih bo tudi prejela; ali*
- b) jih je že prejela ter je že nastala potreba po njihovem prenosu zaradi pokrivanja ustreznih stroškov.*

ANALIZA:

V primeru državne pomoči, ki so jo organizacije od Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport prejele za škodo na strojih in opremi, nastalo zaradi neurij in poplav avgusta 2023, gre po vsebini za povračila že nastale in v poslovnih knjigah tudi že pripoznane škode, katerih pridobitev in višina nista pogojeni z nakupom novih opredmetenih osnovnih sredstev, ampak z nastankom in višino škode pri posameznih upravičencih, ki so jo ti dokazovali z uradnimi cenitvami za to pooblaščenih ocenjevalcev, narejenimi po predpisani metodologiji. Posledično gre v primeru navedene državne pomoči po oceni Komisije za SRS za kritje že nastalih stroškov oziroma odhodkov po četrtem odstavku SRS 11.26., ki se časovno ne odlaga/razmejuje, ampak se kot poslovni prihodek pripozna takoj, ko je prejeta oziroma so izpolnjeni pogoji za pripoznanje terjatev ali aktivnih časovnih razmejitev (prehodno nezaračunanih prihodkov) iz njenega naslova. To velja ne glede na to, ali bodo s prejetim povračilom kupljena nova opredmetena osnovna sredstva, ali pa bo pomoč porabljena kako drugače. Časovno odlaganje oziroma razmejevanje prihodkov bi namreč v tem primeru po presoji Komisije za SRS bilo v neposrednem nasprotju z načelom upoštevanja nastanka poslovnega dogodka, po katerem je vzročno-posledično povezane prihodke in odhodke treba pripoznavati hkrati oziroma v istem obračunskem obdobju.

SKLEP:

Državno pomoč, ki jo organizacija prejme za kritje škode, nastale zaradi neurij in poplav 2023, organizacija pripozna med prihodki obdobja, v katerem takšno pomoč prejme oziroma so izpolnjeni pogoji za pripoznanje terjatev zanjo. To velja tudi za zneske, ki jih je ali bo organizacija porabila za nakup novih osnovnih sredstev.

Komisija za Slovenske računovodske standarde,
dr. Robert Horvat, predsednik